

Махмуд Кошгарий номли умумий ўрта мактаб

*Ўзбек тили ва адабиёти
фани ўқитувчиси:*

*Салишева Умида
Исмаиловна*

A photograph of the Astana skyline under a blue sky with white clouds. The Baiterek Tower, a tall, slender, spiraling structure, is the central focus. In the foreground, there's a paved walkway and some greenery.

Очик дарс

Ўзбек тили

5-
синф

Дарснинг мақсади ва вазифалари:

а) илмий: Ўқувчиларга келишик қўшимчалари ва отларнинг келишик қўшимчалари билан турланиши ҳақида маълумот бериш.

б) ривожлантириш:

Ўқувчиларнинг ёзма ва оғзаки нутқини ўстириш, назарий билимларини амалда қўллашга одатлантириш.

Ўз фикрини эркин ифодалай олишга ургатиш, чиройли ва хатосиз ёзиш, сўз бойлигини ошириш.

в) тарбиявий: Дарс давомида ўқувчиларни ватанпарварлик, меҳнатсеварлик руҳида тарбиялаш.

Бизнинг шиор:

**“ВАТАНИМИЗНИНГ
ЕТУК ФАРЗАНДИ
БЎЛИШИМИЗ УЧУН
ЎКИШ, ЎКИШ ВА ЯНА
ЎКИШ КЕРАК.”**

*Ватаним,
ватанинг, ватани*

Дарснинг мавзуси:

*Отларнинг келишиклар
билин турланиши ва
имлоси*

Гап таркибидаги отларни
бошқа сўзлар билан боғлайдиган
грамматик восита келишик
кўшимчаларидир.

Келишик отнинг гапдаги
вазифасини ифодалайдиган
грамматик маънодир.

Ўзбек тилида олтита келишик
бор.

Келишиклар

Номи	Қүшимчаси	Сўроқлари
Бош келишик	-----	ким?, нима? қаер?
Қаратқич келишиги	- нинг	кимнинг?, ниманинг?, қаернинг?
Тушум келишиги	- ни	кимни?, нимани?, қаерни?
Жўналиш келишиги	- га (- ка, - қа)	кимга?, нимага?, қаерга?
Ўрин – пайт келишиги	- да	кимда?, нимада?, қаерда?, қачон?
Чиқиш келишиги	- дан	кимдан?, нимадан?, қаердан?, қачондан?, канчадан?

Билак- билагим, юрак-
юрагим, кулок - кулоғим,
булок – булоғим

К – Г, К - Ғ

Боғ- бокқа, тоғ - токқа.

Ғ - К

Б.к.   китоб
Қ.к.   китобнинг
Т.к.   китобни
Ж.   китобга
Ў-п.к.   китобда
Ч.к.   китобдан

капалак
капалакнинг
капалакни
капалакка
капалакда
капалакдан

"Гул" юйини

"Гул" ўйини

"Гул" юйини

162 – машқ

Матндан ажратиб берилган
сүзларни күчириңг ва қайси
келишикда келганини айтинг.

Ўйла! Изла! Топ!

Ёд этмас эмиш киши... ғурбат... киши,
Шод этмас эмиш күнгил... меҳнат... киши.
Күнглим бу ғариблик... шод ўлмади, ох,
Ғурбат... севинмас, албатта киши.

Ўйла! Изла! Топ!

Таваллуд куним... таъзимлар ҳаргиз -
Мен учун на орзу, на буюк ҳавас.
Сиз... илтимосим шу эрур ёлғиз:
Тилимиз... асраб қололсангиз бас.

М.Мирзо

Үйла! Изла! Топ!

Сен... ким қиларкан одамгарчилик,
Жавоб бер ун... сен қилиб яхшилик.
Вафо... вафодир кишилик ҳаки,
Вафо қил, одил бўл, ном ол мангалик
Юсуф Хос Хожиб

“МЕН БОШЛАЙМАН, СЕН ДАВОМ ЭТТИР”

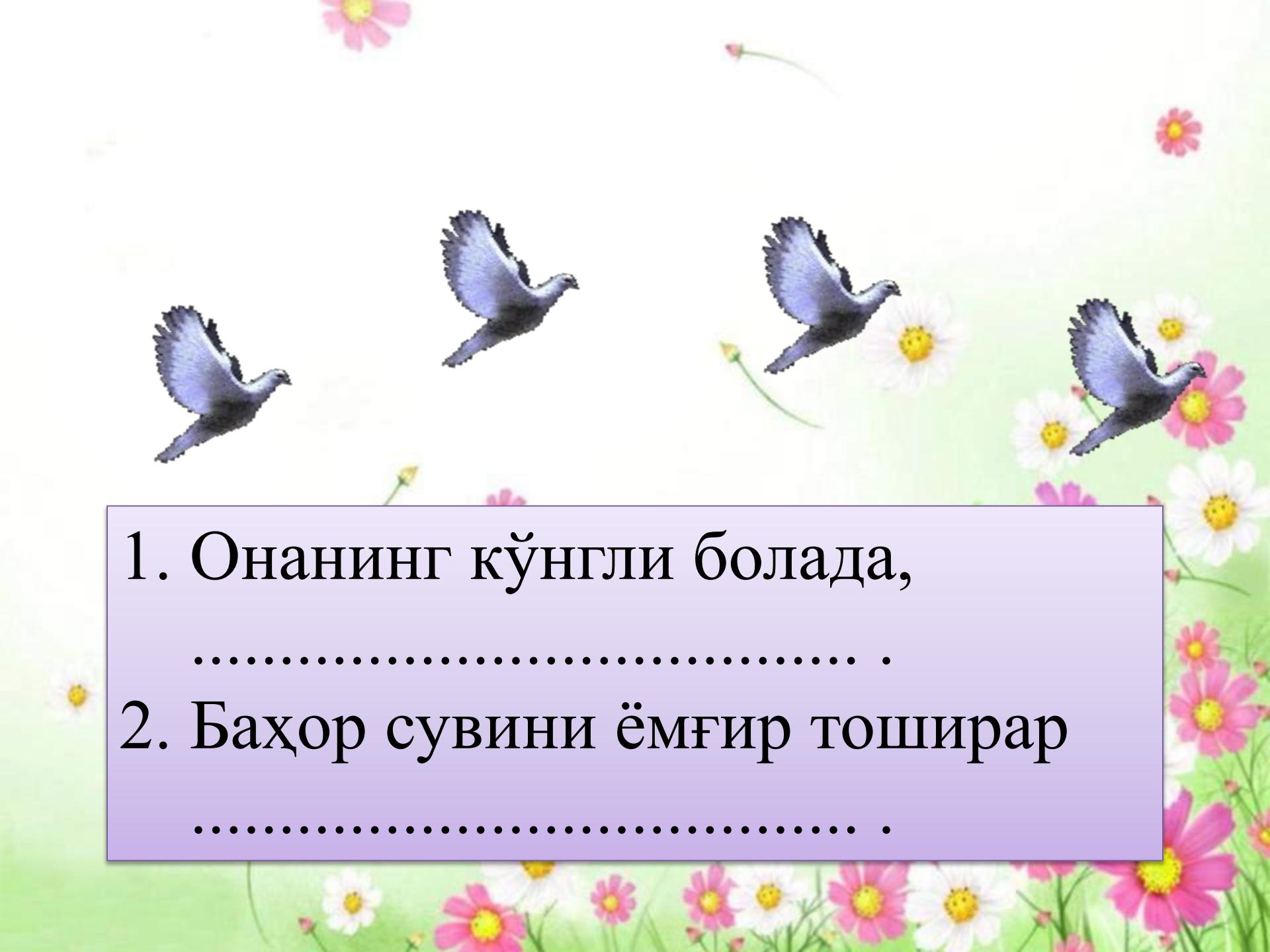

1. Ўзга юртда султон булгунча,

..... .

2. Булбул чаманин севар,

..... .

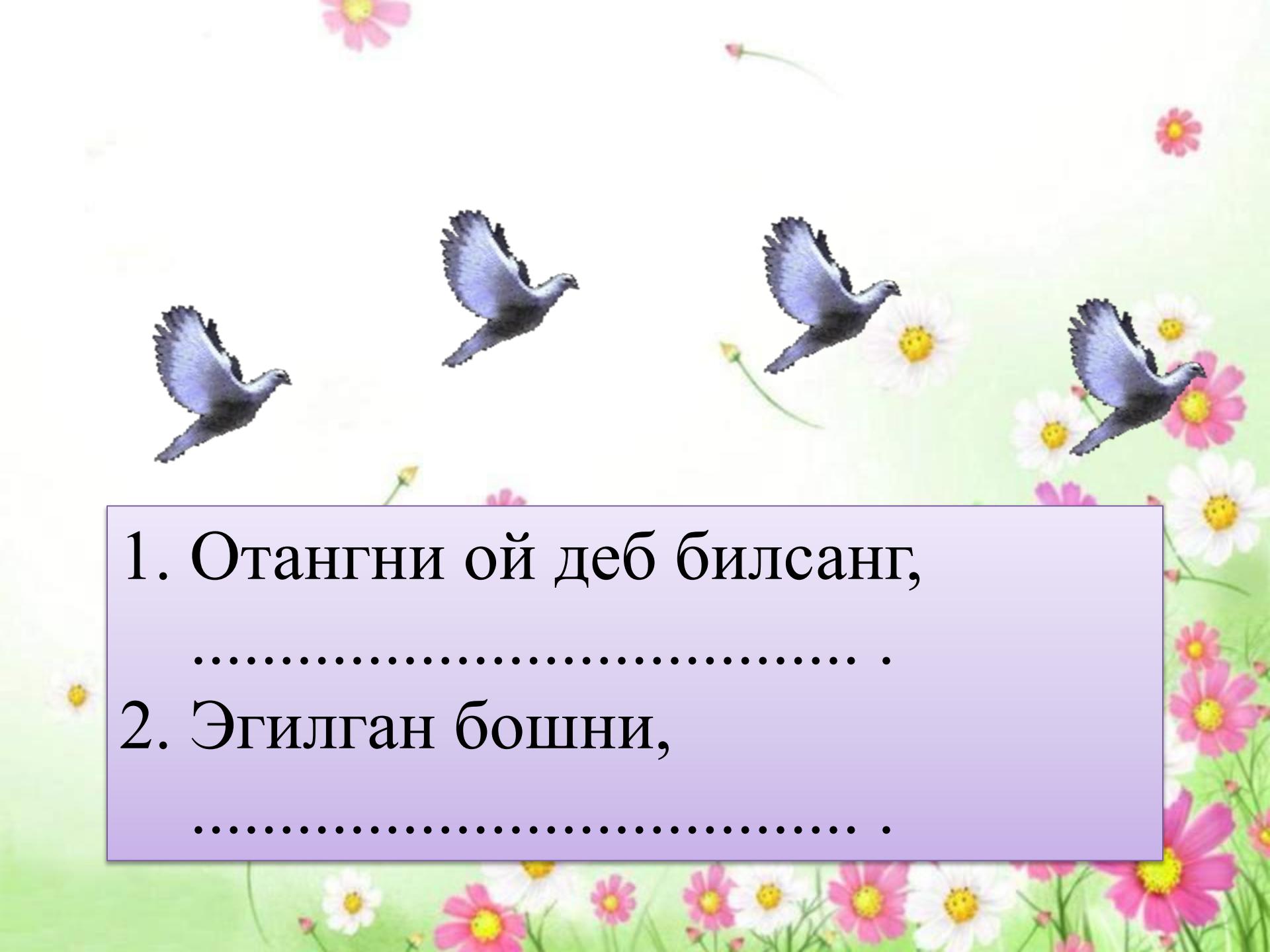

1. Онанинг кўнгли болада,

..... .

2. Бахор сувини ёмғир тоширад

..... .

1. Отангни ой деб билсанг,

..... .

2. Эгилган бошни,

..... .

«АҚЛНИ ЧАРХЛАШ»

- Қарнок
- ТОРТАДИ
- БИЛАН
- ЭЪТИБОРИНИ
- ГЎЗАЛЛИГИ
- ҲАММАНИНГ
- ЎЗИНИНГ

- Дошқозоннинг
- Катталиги
- Ҳаммани
- лол
- қолдиради

Семант

ик

ідв

	бала- ни	дала- нинг	бок- қа	дарс- дан	ўқув- чи	мактаб- да
Б.к.						
Қ.к.						
Т.к.						
Ж.к.						
Ў – п.к.						
Ч.к						

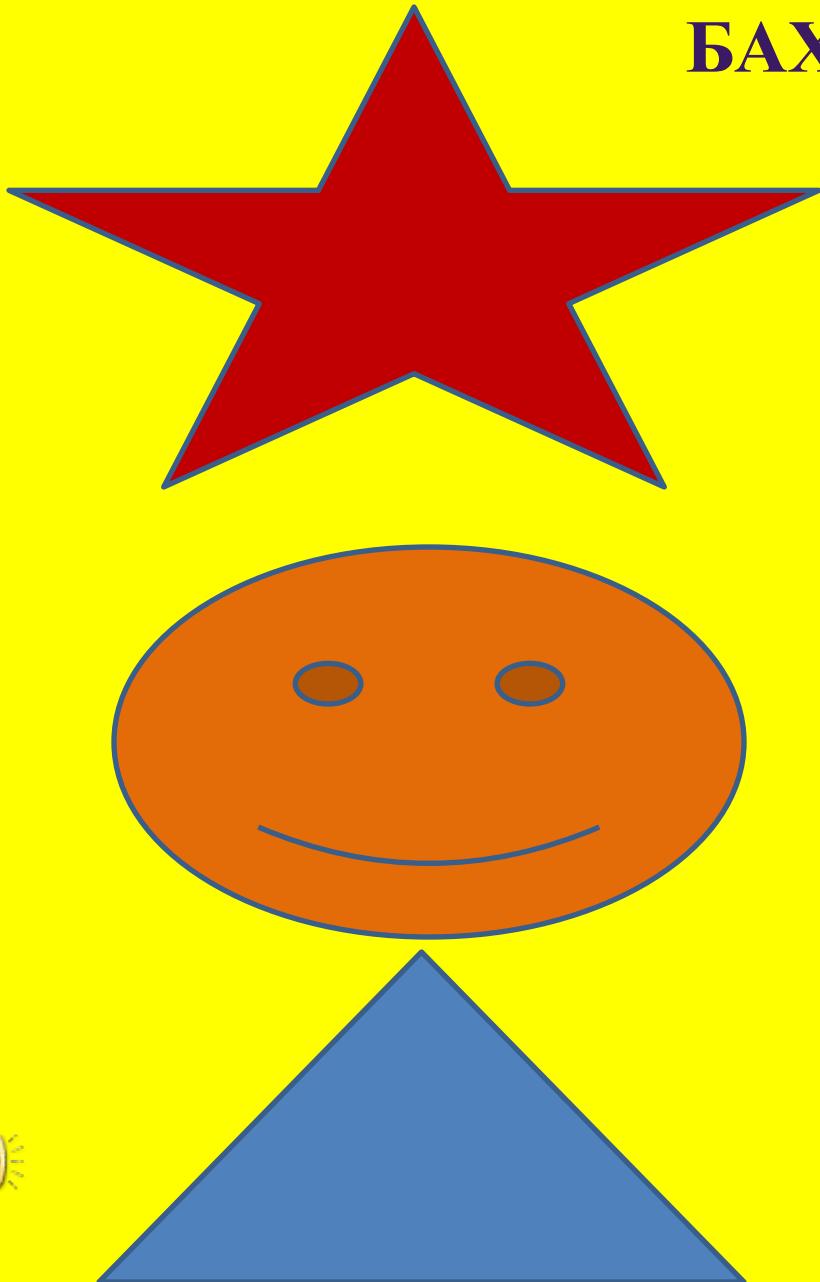
Үй вазифаси

4та отни

келишикларда турлаш

БАҲОЛАШ

Эътиборингиз учун

раҳмат!

Китоб- билим манбаи.

-бизнинг дўстимииз.

ҳар бир сўзи биз учун қадрли.

йиртманг , букманг.

чиzmang.

хикматли сўзлар кўп.

тўғри фойдаланишга ўрганинг.